

Den Gamle By

Fremstillet
til
prøveformål

Indhold

Om Den Gamle By	3
Planlæg dit besøg	5
Butikker og værksteder	7
Folks hjem	9
Anmeldelser af Den Gamle By	10
Kilder	11

Om Den Gamle By

Den Gamle By i Aarhus

Den Gamle By er Danmarks eneste købstads-museum. Museet er grundlagt i 1909 som verdens første frilandsmuseum for byernes kulturhistorie. I 1914 åbnede museet på dets nuværende placering i Botanisk Have i Aarhus midtby.

Museet er opbygget som en gammel købstad med 75 huse fra 1500- til 1800-tallet samt enkelte småbygninger fra 1900-tallet hentet fra forskellige byer i Danmark.

Museet er i fuld gang med at opbygge to nye kvarterer, som viser 1900-tallets historie ud fra hhv. 1927-kvarteret og 1974-kvarteret.

Museet virker som levende museum med aktiviteter, hvor aktører er involveret.

Flere end 450.000 gæster besøger årligt Den Gamle By.

Talrige aktører levendegør Den Gamle By

Frilandsmuseum

Et frilandsmuseum er et museum med bygninger i naturlig størrelse. Det enkelte museum vil typisk fokusere på den historiske udvikling over en periode, gennem de bygninger og det liv der var i disse bygninger.

Traditionelle frilandsmuseer består af gamle huse og andre bygninger. Hvis de ikke i forvejen står på museet, så finder man interessante bygninger andre steder. Dem skiller man ad, så man kan flytte og genopbygge dem inden for museets område.

Arkæologiske frilandsmuseer består ligeledes af bygninger i naturlig størrelse, men er en samling af nyopførte bygninger, der er konstrueret ved hjælp af historiske metoder fra bestemte perioder, ofte ud fra arkæologiske fund, for at vise en bestemt periode.

Levende museum

I det levende museum kan du møde mennesker, der forestiller at leve i en anden tid. De laver mad, hugger brænde, laver håndarbejde eller ekspederer kunder i butikken. Du er velkommen til at stoppe op og snakke med dem, og måske kan du blive sat til at hente vand ved brønden eller bære affald ud på møddingen. (...) Om sommeren er der ekstra liv i gaderne. For da kommer folk fra landet, der søger lykken i byen.

En flok aktører improviserer små scener frem og sætter fokus på den arbejdsløshed, småkriminalitet og splid, der også var en del af livet i byen.

Købmandsgårdens tjenestepiger

Vi efterlyser ...

Vil du forære os en ældre ting?

Har du en genstand, som du overvejer at forære til Den Gamle By, så send en mail med beskrivelse og foto af genstanden. Du kan naturligvis også sende et brev med beskrivelse og billeder med posten. Den Gamle By har begrænset plads, så vi modtager kun ting efter (...) aftale. Der er altid en liste på vores hjemmeside med ting, vi er særligt interesserede i.

Fotos og genstande fra 2014

Om få år etablerer vi en 2014-gade. Museet har indgået samarbejder med adskillige kædeforetninger og informant-familier, og i den forbindelse er vi blevet meget klogere på, hvad vi kan indsamle nu for i fremtiden at kunne vise, hvordan verden så ud i 2014.

Allerede nu samler vi genstande ind, og du finder listen over efterlysninger til 2014-lejlighederne på vores hjemmeside. Måske har du lige det, vi står og mangler.

Job i Den Gamle By

Den Gamle By er åben hele året, men aktivitetsniveauet skifter. Der sker mere om sommeren end forår og efterår, og der sker allermest til jul.

Den Gamle By ansætter derfor typisk ekstra timelønnet assistance i publikumsafdelingerne og på restaurationsområdet i oktober med henblik på julen. Eventuelle job slås op her på hjemmesiden.

Ansøgninger om timelønnet arbejde stiles til
mail@dengamleby.dk

Hvis du har lyst til at være frivillig, er du velkommen til at sende en ansøgning til frivilligkoordinator Anne Marie van Dassen (Anki) aml@dengamleby.dk

Vi søger frivillige til et nystartet trælav

Hvis du har færdigheder indenfor et træfag, har du måske lyst til at indgå i et lav i Den Gamle By. Her bruger du dine evner til at skabe forskellige ting af træ med traditionelt værktøj. Det er afgørende, at du også har lyst til at fortælle om håndværket til museets mange gæster.

Lavet arbejder i Den Gamle Bys bødker- og billedskærerværksted.

Bemærk, at arbejdet er frivilligt og derfor ulønnet. Men der er forskellige goder forbundet med arbejdet. For eksempel får du på arbejdssdage tilbuddt en madpakke og 8 fribilletter årligt. Desuden får du invitation til den årlige firmafest, hvis dit timetal er over et vist niveau.

Arbejdet, der bliver udført, er noget ekstra og er med til at gøre Den Gamle By til et endnu mere interessant og levende museum. Det vil ikke erstatte en lønnet medarbejder.

Der vil blive mulighed for både hverdags- og weekendvakter, antallet af timer aftales og indskrives i en 'ansættelseskontrakt'.

Er det noget for dig? Så kontakt Lars Laursen på tlf. 41850756 eller LOL@dengamleby.dk, hvis du har lyst til at høre mere eller har spørgsmål.

Planlæg dit besøg

Sæsoner

Den Gamle Bys aktivitetsniveau og entrépris varierer hen over sæsonerne. Kommer man uden for højsæsonerne (sommer og jul) kan man opleve flest aktiviteter i weekender, helligdage og skoleferier. (...)

Vinterferien i Den Gamle By er i år udvidet med en uge, så vi både i uge 7 og 8 har masser af aktiviteter for hele familien. Vi har børneaktiviteter, åbent i konditoriet, aktører i Havbogade, åbent hos bageren, isenkræmmeren og boghandleren, og så kan man se den nye børnehave i 1974-kvarteret. I Den Gamle Bys børneaktiviteter i vinterferien sætter vi fokus på gækkeri og andre forårsaktiviteter samt laver Kongen-af-Danmarks-bolsjer.

Kom og klip et fantastisk, finurligt eller fint gækkebrev til mormor, farfar eller andre!

Vi laver også andre sjove forårsting, og hvis man vil, kan man få det op at hænge i Den Gamle Bys ny-åbnede børnehave fra 1974. I vinterferien vil der være en pædagog i form af en udklædt aktør i den nye børnehave i vores 1974-kvarter.

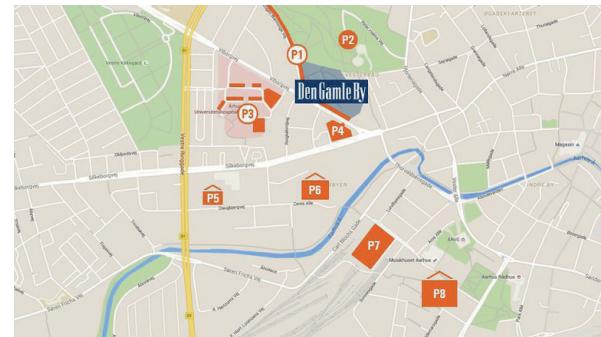
Pædagogen vil synge sange, fortælle historier og lave sanglege. (...)

I weekenderne efter vinterferien vil der også være levende museum i 1927-kvarteret. (...)

Du kan altid se dagens program på dengamleby.dk/kalender/

Ret til ændringer forbeholdes.

Parkeringspladser

Der er parkeringspladser, selvom de ikke altid er lette at få øje på

Den Gamle By har i flere år arbejdet for at skaffe bedre parkeringsforhold for museets gæster. Vi beklager meget det besvær, det må give for vores gæster og kan oplyse, at museets ledelse løbende er i dialog med Aarhus Kommune om forbedring af forholdene.

Men der er flere parkeringspladser, end det umiddelbart ser ud til. Inden for fem minutters gåafstand er der 180 parkeringspladser, som imidlertid også benyttes af mange andre. Inden for en radius af et kvarters gåtur er der hen ved 2.500 parkeringspladser, og i P8 (Scandinavian Center) er det stort set altid muligt at finde en parkeringsplads.

Praktisk information

Kørestolsbrugere, gangbesværede og barnevogne

Den Gamle Bys gader er belagt med brosten, og det kan være en udfordring for gangbesværede, kørestolsbrugere og barnevogne. Gennem haverne går et stianlæg, hvor man kan skyde genvej fra hovedindgangen til 1900-talsbydelen, hvor gaderne er mere jævne. I den ældste del af Den Gamle By anbefaler vi, at man undgår Vestergade, som er stejl og belagt med toppede brosten. Gå gennem Handelsgartneriet og ned over Festpladsen.

Derudover er flade praktiske sko en god ide.

Selskaber, møder og konferencer

Den Gamle By: Stedet hvor historiske lokaler og moderne faciliteter mødes. Her kan I holde konferencer, møder, selskaber og meget andet.

Ved at benytte møde-, kursus- og konferencefaciliteterne i Den Gamle By får I en unik oplevelse af historien, mens vores professionelle personale sørger for, at I får en uforglemmelig oplevelse.

Spændende oplevelser i vore autentiske rammer er kodeordene, og vi tilbyder alt fra mødepakker til konferencer og historiske middage. Lad historiens vinges blive en del af dagen og oplev stemningen i en købstad, som den var på H. C. Andersens tid.

Selskaber skal omfatte minimum 12 personer inden for museets åbningstid og minimum 20 personer uden for åbningstiden. To børn fra 3 år til og med 9 år tæller som én voksen. Selskaber får rabat på entréprisen til museet.

Børn til og med 9 år spiser til halv pris. Børn under 3 år spiser gratis.

Bestilling venligst 14 dage før.

Vi ser frem til at byde jer velkommen.

Kontakt venligst Oplevelses- og Salgsafdelingen for yderligere informationer på 41 85 08 44 (bedst mellem kl. 9-14) eller booking@dengamleby.dk.

Private selskaber

Bryllup, konfirmation, fødselsdag eller jubilæum?

Vi planlægger dagen i Den Gamle By i fællesskab. Når du holder din fest i Den Gamle By, kan vi tilbyde klassisk dansk mad efter historiske opskrifter eller (...) moderne retter. Læs venligst mere på menukortet. Der er desuden rig mulighed for at kombinere arrangementet med eksempelvis en rundvisning, ølsmagning i det historiske bryggeri, musik under middagen, skattejagter og meget mere. Vi tilrettelægger naturligvis arrangementerne efter jeres ønsker og behov.

Museets spisesteder fuldender dit arrangement med et kvalitetspræget køkken, uanset om dit behov er kaffe, frokost – eller den store gallamiddag.

Kontakt venligst Oplevelses- og salgsafdelingen og få en snak om mulighederne for jeres kommende arrangement.

Butikker og værksteder

Broderiboden

Broderiboden med tekstiler og håndarbejde

På udvalgte dage er det muligt at komme ind og se nærmere på de smukke broderier i Broderiboden. Vi sælger et udvalg af broderiks designet i tiden omkring 1970-1974 [\(...\)](#)

Inspirationen til Den Gamle Bys broderiforretning årgang 1974 er hentet fra beretninger og fotos fra begyndelsen af 1970'erne. Facadeskiltet – og dermed butikkens navn – stammer fra en butik, der lå på hjørnet af Istedgade og Jægergårdsgade i Aarhus. Sine Houlberg Hansen ejede denne butik fra 1959 frem til 1987. Disken, hylderne og varestativer samt en del af de øvrige inventardele kommer fra forretningen Peder E. Hansen Manufaktur – Trikotage, som eksisterede i Resenstad ved Struer i perioden 1942-2002. Broderibodens udstillingsvarer kommer fra private givere, men også fra en stor, og meget generøs, donation fra broderifirmaet Permin.

Pouls Radio

I Pouls Radio kan man genopleve en radio/tv-forretning fra 1974, som byder på masser af 1970'er-nostalgi.

1970'erne var en tid, hvor radio/tv-apparater gik under fællesbetegnelsen 'brune varer', idet kabinetterne som regel var af eg, teak eller palisander. [\(...\)](#)

Tidstypiske apparater og butiksinvendar

Det var også en tid, hvor man i stor stil fik repareret radio/tv-apparater, når de gik i stykker. Det foregik i værkstedet i baglokalet.

Den Gamle By har haft et tæt samarbejde med Radiohistorisk Forening Ringsted om indretningen af butikken. Foreningen har bl.a. leveret størstedelen af apparaterne og bidraget med uvurderlig teknisk viden. B&O-museet i Struer har doneret B&O-apparaterne i butikken.

Poul Erik Pedersen, som i sin tid var indehaver af den oprindelige Pouls Radio i Holstebro, har doneret en stor del af det originale inventar, heriblandt facadeskilte og hylder.

Inventar og udstyr i reparationsværkstedet er doneret af EUC Ringsted.

Bryggeriet

Indtil 1800-tallet drak både børn, kvinder og mænd øl. Vandet i byens brønde var nemlig forurenset, og øllet indeholdt næringsstoffer. Ølbryggerierne var derfor en vigtig del af erhvervslivet.

Fra gammel tid havde mange købmænd også brygget øl, men i 1800-tallet var bryggeriet blevet et selvstændigt håndværk.

Øl brygges af vand, malt (spiret byg), humle og gær. Af og til brygger Den Gamle Bys bryggerlav i bryggeriet, og så kan du følge hele bryggeprocessen som i midten af 1800-tallet.

Knallertværkstedet

Vi har vores egen Puch-knallert til at stå i værkstedet

Knallerten har siden 1950'erne været et pålideligt og billigt transportmiddel for danskerne. Salget af knallerter i Danmark steg op igennem 60'erne og 70'erne og i 1974 var der ca. 430.000 knallerter i Danmark.

Knallerten var ikke kun et transportmiddel, men også en vigtig side af ungdomskulturen. Især drengene hakkede og borede deres knallerter i håb om at kunne imponere hinanden – og pigerne. Når knallerten gik i stykker, måtte den repareres af en knallertmekaniker. For at fortælle denne del af dansk transporthistorie og dansk ungdomskultur, har Den Gamle By indrettet et knallertværksted i Københavnerhjørnets kælder.

Farveriet

Farveriet ligger i et bindingsværkshus fra Aalborg 1650. (...) Bygningen er indrettet med et farveri, som det ville se ud i midten af 1800-tallet. Bønder fra omegnen kom med vadmel og uldgarn, som farveren behandlede.

På huset hænger farverskiltet, den sorte fane. Det var meget svært at ramme en ensartet tone i den sorte kulør, og derfor blev netop den sorte fane et tegn på farverens dygtighed.

Der skulle bruges meget vand til farvning og skyldning af garn og stoffer, og farverierne lå derfor ofte ved vandløb.

På husets gavl hænger farverens skilt udskåret i træ og malet med navnet på håndværkeren og årstallet 1846.

Folks hjem

Lærerhjemmet med hjemmeboende teenager

Forældrene gik op i gamle møbler, og de genbrugte, reparerede og afsyrede. De var bevidste om, at de ikke ville bo i en møbeludstilling og holdt af, at tingene havde en historie.

Fortællingen i lejligheden baserer sig på interviews med et par, hvorfra vi har en stor del af det originale indbo. I 1974 arbejdede Jens som folkeskolelærer, og Anne Grethe uddannede sig til pædagog. Parret boede i Skjern. (...)

I lejligheden er indrettet et ungdomsværelse, der stammer fra Højbjerg ved Aarhus. Her bor gymnasieeleven Flemming. Flemming er ikke i familie med Jens og Anne Grethe, men de to familiens baggrund og tilgang til indretning minder meget om hinanden.

Lejligheden er indrettet med hjemmebyggede møbler, hvilket var en populær trend inden for boligindretning i 1960'erne og 1970'erne. I boligmagasinet Bo Bedre kunne man hente masser af inspiration til, hvordan man kunne lave sine møbler selv. Både Jens og Anne Grethes brikse i stuen og Flemmings sovekasse med integreret sofa er bygget med inspiration fra Bo Bedre (...).

Hjemmet i Havbogade

Det unge par bor i et hjem med klaver

I det sønderjyske gavlhus er indrettet en 1927-bolig til et ungt par: Johannes født i 1900 syd for Kongeåen og ansat ved DSB, og Ida født i 1907 nord for 1864-grænsedragningen.

Genforeningen i 1920 betyder en del for dem. De har mødt hinanden på (...) en højskole, så hjemmet er præget af bøger, musik og Idas interesse for håndarbejde. De har datteren Elin født i 1926, så den unge mor viser gerne dåbskjolen frem.

Lys i 1920'ernes indretning

Idealet i 1920'erne er at få lys ind i stuerne, så lofterne er hvidmalede, og der er lyst træværk. De tynde, hvide gardiner lader også solens stråler titte ind på de fine, tapterede vægge.

Radiator og brænde

De unge har beholdt jernovnen i stuen, selv om de har fået radiatorvarme, for de har oplevet første Verdenskrig og vil være sikre på at have varme.

De har også beholdt brændekomfuret, fordi det er praktisk til bagværk, men i det daglige bruger Ida et gasblus.

Anmeldelser af Den Gamle By

Den Gamle By udvikler sig

Af P.M. Halskov

Det er sjovt at se, hvordan Den Gamle By udvikler sig i takt med tiden. Der er meget at byde på, og jeg er dybt imponeret af, hvordan de skiller et hus ad et sted i Danmark, transporterer det til Aarhus og så samler det igen. Tidligere var der bygninger fra det 19. århundrede og længere tilbage, og Borgmestergården var den store attraktion. Men der kommer hele tiden nye bygninger og nye hele kvarterer. Nu har de et populært kvarter fra 1970'erne, der er nøjagtigt, som kvarteret jeg selv voksede op i. Man kan komme ind i alle lejlighederne og se i detaljer, hvordan de forskellige typer boede i 1974.

God service, men ...

Af Herluf S.

Jeg har været der et par gange, altså i Den Gamle By, og synes det er rigtig hyggeligt og autentisk, især wc'et. Det er rigtig søde folk, der serverer, men jeg kunne godt tænke mig, at det var gennemført, så de serverede af service fra den tid også. Servicet minder for meget om nutidens, og det er lidt ærgerligt.

Det var hyggeligt

Af Simone Nielsen

Det var super hyggeligt for vores familie at være en dag i Den Gamle By. Man ser boliger fra alle klasser i samfundet. Man kan besøge Den Gamle By næsten alle dage. Der er kun lukket til jul og nytår. Resten af året har de åbent alle dage. Jeg kan anbefale, at man prøver at spise den lækre historisk inspirerede mad, selvom det er lidt dyrt.

Et minus er, at der kan være for mange mennesker, så jeg anbefaler ikke, at man besøger Den Gamle By i weekenden. Vi var der så også lige den dag, hvor det blæste allermest, men ellers var det super hyggeligt.

God seværdighed for alle aldersklasser

Af Anna og Simon Petersen

Vi var i Den Gamle by med vores store børnebørn – og der var noget at se på for både unge og gamle.

Man kan låne en trækvogn til at transportere tasker og medbragt mad rundt i byen. Det var vi ret glade for. Mindre børn synes sikkert også, at det er sjovt at få en køretur i dem. Vi valgte at køre en tur med hestevogn i den ældste del af byen. Det var en oplevelse for vores børnebørn.

Man kan gå indenfor i husene. Der er spændende stuer fra gamle dage, der i alle detaljer er typiske for tiden. At se ting fra ens barndom på den måde er ikke muligt ret mange steder, og det var en stor oplevelse for os at se dem. Når man kommer rundt, kan man se, at gæsterne har det store smil på over genkendelsens glæde: ”Nej, sådan en kagedåse har vi derhjemme” og ”Hold da op, har jeg virkelig gået i sådan noget tøj?” Der er flere butikker i Den Gamle By, og der er fine spisemuligheder.

Kilder

Følgende tekster er hentet fra Den Gamle Bys hjemmeside: www.dengamle.by (februar 2016):

Om Den Gamle By: ”Levende museum”, ”Vi efterlyser ...”, ”Job i Den Gamle By” og ”Vi søger frivillige til et nystartet trælav”.

Planlæg dit besøg: Alle teksterne

Butikker og værksteder: Alle teksterne

Folks hjem: Alle teksterne

Forsidefoto:

By Nico-dk (talk) 21:08, 17 September 2009 (UTC) - Egen affotografering, CC BY-SA 3.0, <https://commons.wikimedia.org/w/index.php?curid=121493>

